

Arktinen avaruusyhteistyö

MATINE TUTKIMUSSEMINAARI 20.11.2025 Finlandia-talolla

Prof. Eija Tanskanen, Oulun yliopisto, SGO johtaja, ARA puheenjohtaja
TkT Sari Uusipaavalniemi, Hybrid CoE, ARA sihteeri
MATINEn avaruus ja arktinen teemaryhmä

MATINEn ARA teemaryhmä

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

- MATINE on valtioneuvoston asettama neuvottelukunta, jonka toiminta on puolustushallinnon koordinoimaa asiantuntijatyötä
- MATINE on laaja-alainen tieteellinen verkosto, jossa on asiantuntijoita yliopistoista, korkeakouluista, tutkimuslaitoksista, yrityksistä ja teollisuudesta sekä puolustushallinnosta ja muista yhteiskunnan turvallisuudesta vastaavista viranomaisista
- Neuvottelukunnan alaisuudessa toimii muutama ajankohtaisiin isompiin teemoihin keskittyvä poikkitieteellinen teemaryhmä, esim. arktinen ja avaruus teemaryhmä ARA

ARA teemaryhmän toiminta

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

- Arktinen ja avaruus (ARA) teemaryhmä keskittyy avaruuden ja arktisen alueen tutkimusteemoihin
- Teemaryhmien päätehtävä on toimialansa tutkimus- ja yhteistyöverkoston rakentaminen, kehittäminen ja ylläpito
- Teemaryhmät (ja jaostot) tekevät aloitteita ja ideoivat tutkimushankkeita, lausuvat määrärahashakuun tulleista hakemuksista sekä voivat järjestää ekskursioita, seminaareja ja työpajoja
- Teemaryhmä on vierailut 25.-17.8.2025 Kiirunassa edistämässä arktista avaruusyhteistyötä. Vierailukohteina: EISCAT HQ, ESRANGE, IRF Kiruna

Arktinen alue tutkimusympäristönä

Arktiselta alueelta näkee kauas avaruuteen ja toiselle puolelle maapalloa sekä lähiavaruuteen ja maapallon sisuksiin

Arktiselta alueelta on suora kytkentä avaruuteen ja edullinen sijainti luonnonuhkien ja ihmisten tuottamien uhkien havainnointiin

Arktisen alueen rooli korostuu nykyisessä turvallisuustilanteessa

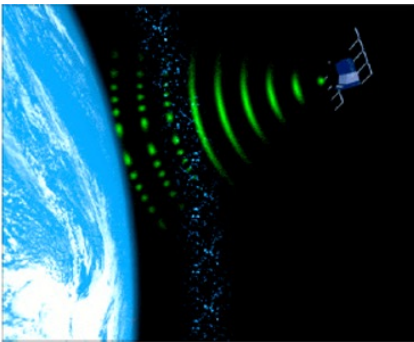

Arktisen tilannekuvan seuranta maanpintamittauksilla

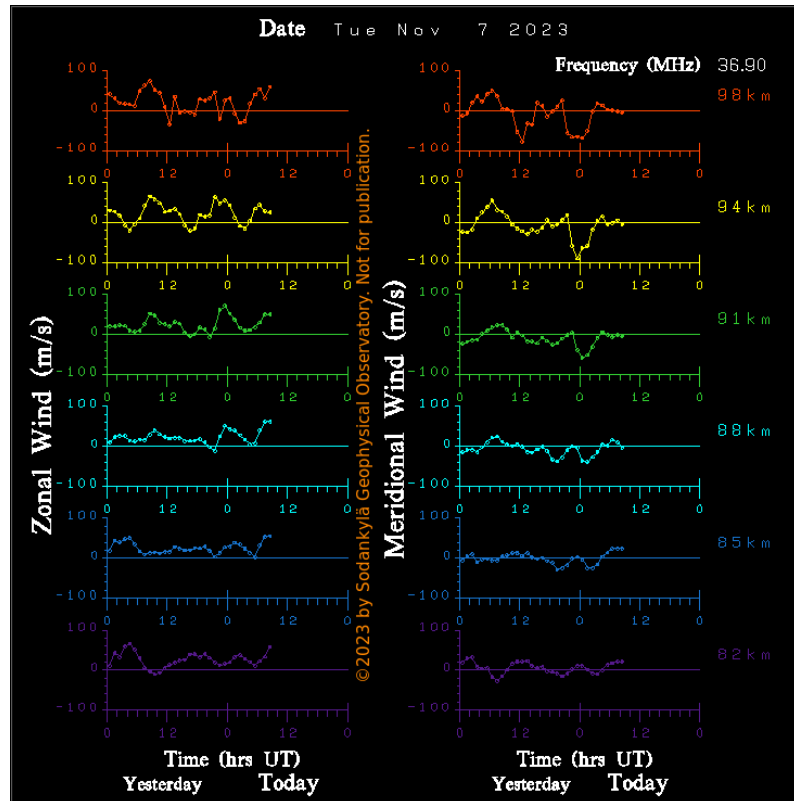
Ihmisen aiheuttamat uhat

Kommunikaatiohäiriöt

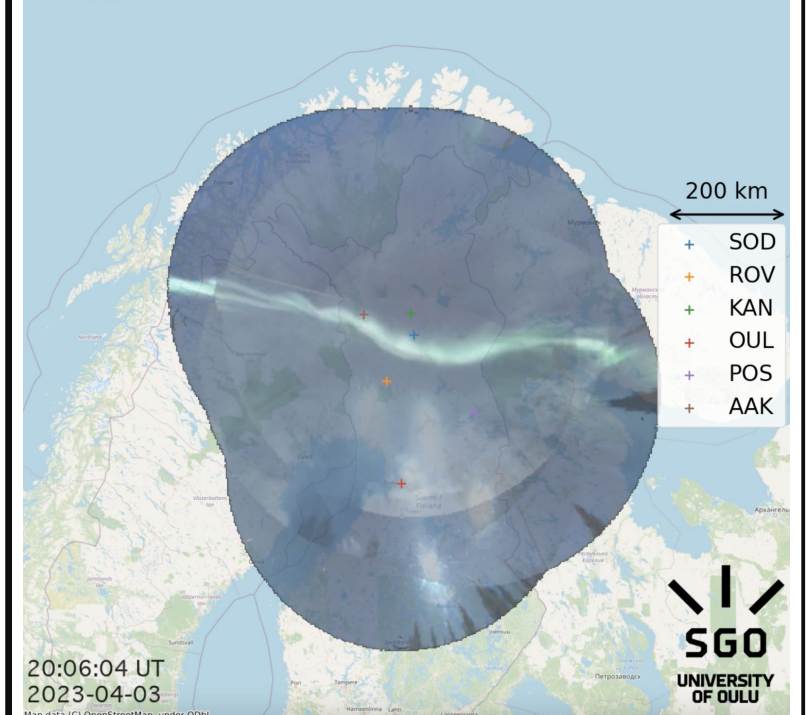
Yläilmakehän tuulihavainnot meteoritutkalla

Kokotaivaan kameroilla havaitaan kaikki näkökenttään tulevat ilmiöt

SKY-i Camera Network
SGO/OY

Multiview Mercator

Luonnonuhat ja häirintä

Sähkömagneettiset häiriöt vaikeuttavat navigointia

Lentokonehäirinnästä on tullut pysyvää

Ilmailu

**FT: Venäjän epäillään
jumiuttaneen Ursula von der
Leyenin koneen
suunnistusjärjestelmän**

Kone joutui kiertelemään tunnin Bulgarian taivaalla.

Aircraft carrier

Pohjoismaiden pitkäaikainen tutkayhteistyö

EISCAT_3D tutkimukset ilmakehän rakenteesta

ARA/Tanskanen 20.11.2025

KAIRA ilmakehän tutkimuksessa

Tiennäyttäjä EISCAT_3D teknologioille

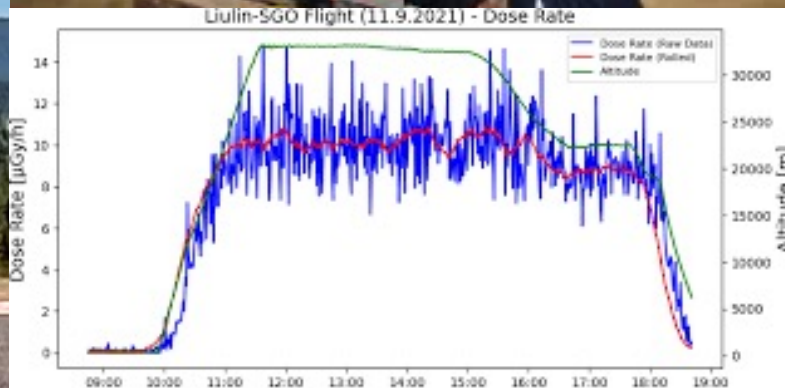
ARA/Tanskanen 20.11.2025

ESRANGE Space Center

Since 1966 in Kiruna

- Rakettiteknologian testejä ja 600+ rakettilaukaisua
- Stratosfäärin tutkimuspallojen laukaisuita 690+
- Pudotustestejä ilma-aluksille ja satelliiteille
- Kattava maa-asemaverkosto
- Satelliittilaukaisupalveluita suunnitteilla

Säteilymittauksia HEMERA mittauspallolla

ARA/Tanskanen 20.11.2020

Swedish Institute of Space Physics @Kiruna

ARA Jämskänen 20.11.2025

DYNAMICS ABOVE THE EPICENTRE OF CLIMATE CHANGE

*This project
is supported by:*

The NATO Science for Peace
and Security Programme

CHALLENGE

SOLUTION

PARTNERS

CONTACT

Where we are

Research organizations and an SME, from four countries bring together their unique expertise in atmospheric measurements using radar and lidar remote sensing, sounding rockets, and models to address emerging challenges arising from the international use of the atmosphere up to the edge of space.

End-users have been (amongst others) identified in Norway, France, USA.

ARA/Tanskanen 20.11.2025

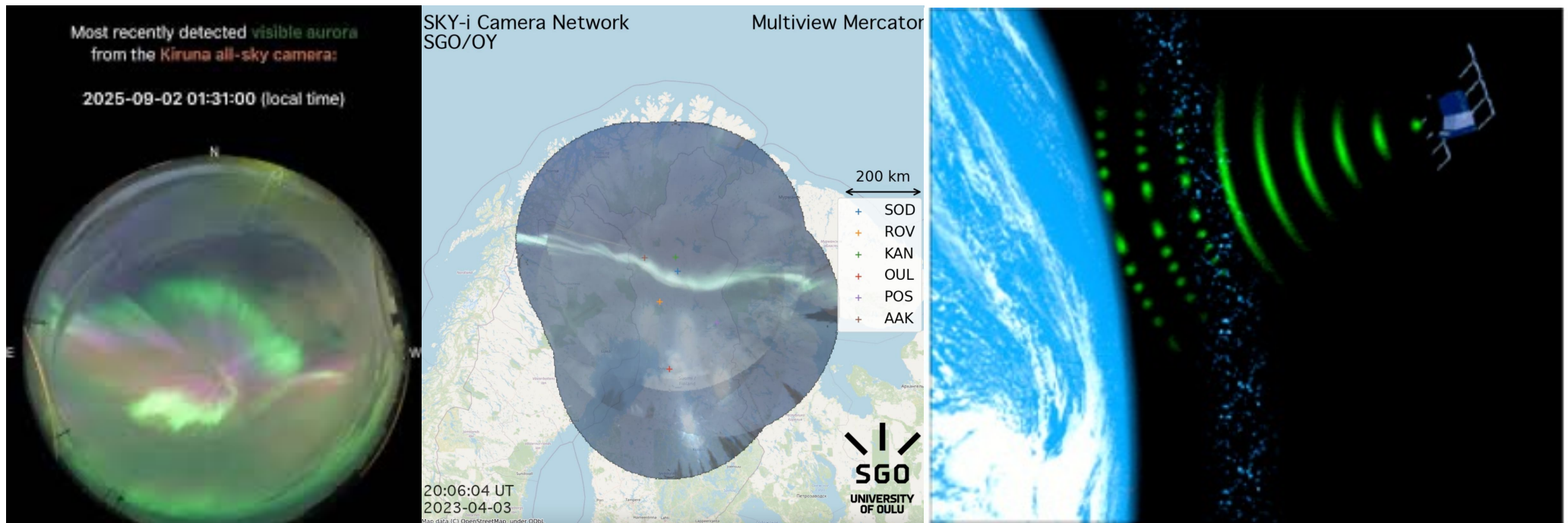
Summary

High altitude weather patterns that shift as a result of climate change may reveal new hazards. The project's goal is to measure temperatures and winds near new Scandinavian spaceports up to the Edge of Space. These new findings will be examined in order to identify emerging and unexpected security

12

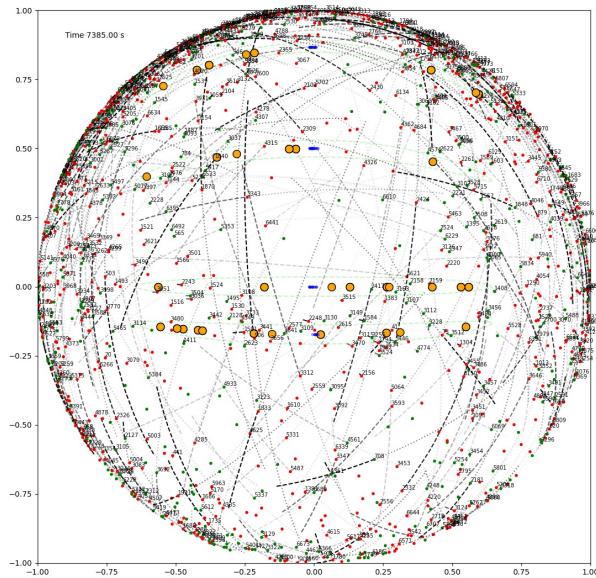
Yhteispohjoismaiset optiset havainnot

Työkalu kommunikaatiokatkosten tunnistamisessa

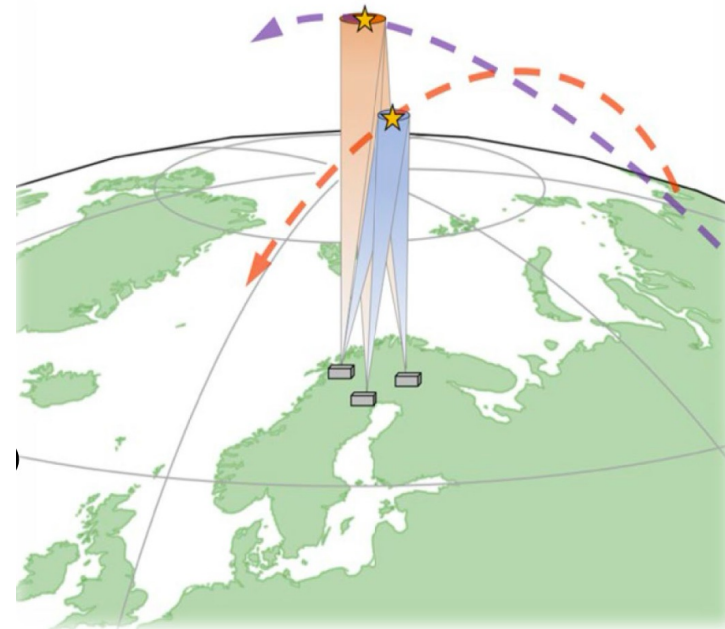

Avaruuskappaleiden havaintokyvykkyys

Avaruuskappaleet vahingoittavat ja tuhoavat satelliitteja ja häiritsevät niistä riippuvia palveluita kuten avaruusympäristön seuranta, navigointia ja kommunikaatiopalveluita

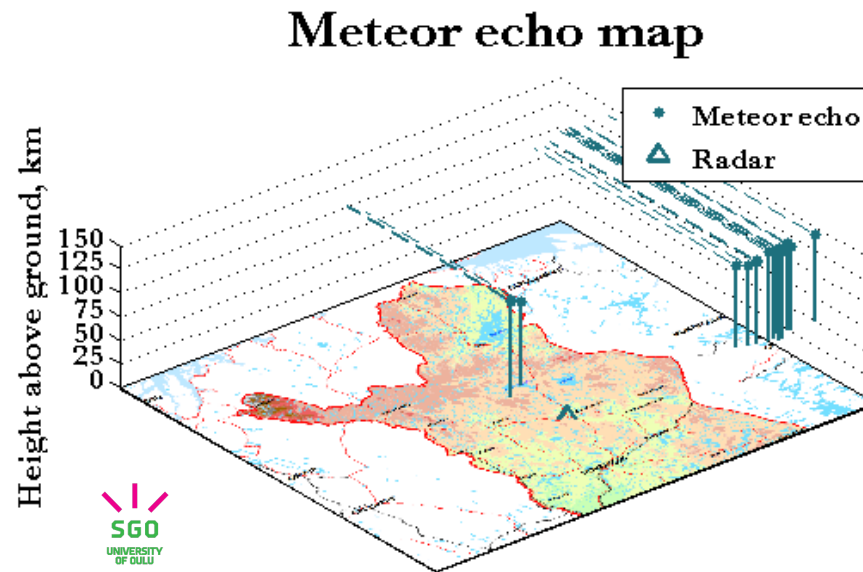

Kuvassa 200 000 yli 15 cm kohdetta

Yhteispohjoismainen avaruustutka kehitystyön alla

Reaaliaikaista avaruuskohteiden seurantaa

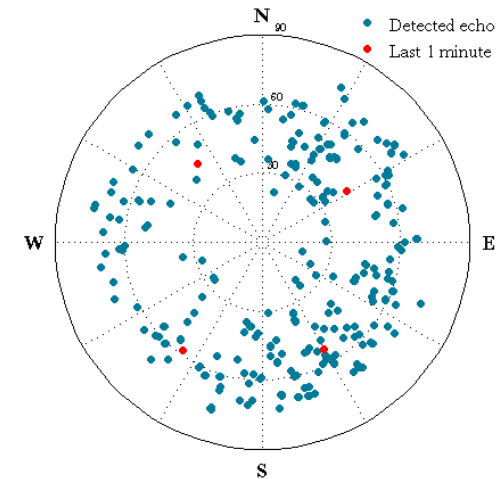

From 14-Oct-2024 19:47 to 14-Oct-2024 19:47 UTC.

Pohjakartta © Maanmittauslaitos

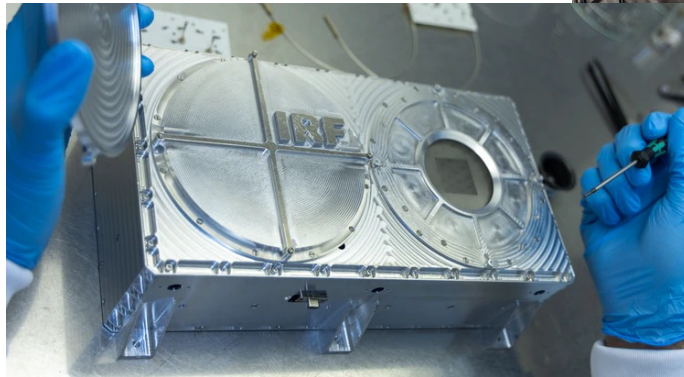
Latest sky map of meteor echoes

From 30-Aug-2023 12:47 to 30-Aug-2023 13:46 UTC.

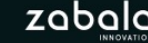
Avaruusmissioita, mittalaitteita ja testausyhteistyötä

- HALT-testit (highly accelerated lifetime testing)
- Täritys 200 kg, lämpösyklus, vakuumikammio
- Puhdastilalaboratorio ISO 6
- Satelliitteja
- Avaruusmittalaitteita

BODYGUARD

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

THE VISION

REINFORCING EUROPE'S STRATEGIC AUTONOMY IN SPACE BY ENABLING SATELLITES TO DEFEND THEMSELVES

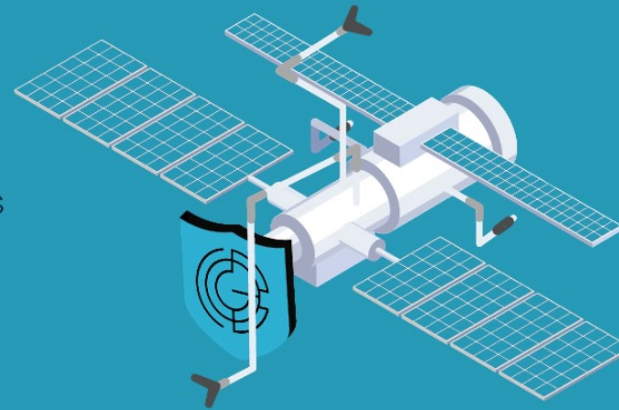
OUTCOMES & IMPACT

A European research and innovation project funded to explore future autonomous space defense capabilities

Enabling independent protection of critical EU space infrastructure

Supporting defence autonomy and strategic resilience

Dual-use potential across civil and military applications

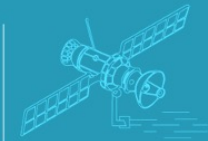
ONBOARD AI-ENHANCED
DECISION MAKING

HIGH-PRECISION
THREAT DETECTION

HIGH-PRECISION
THREAT DETECTION

LASER & ROBOTIC
COUNTERMEASURES

FULLY AUTONOMOUS
MISSION EXECUTION

SECURE, INDEPENDENT
OPERATIONS

36 MONTH

€6 MILLIONS

8 COUNTRIES

ARA/Tanskanen 20.11.2025

Muuttuva avaruuden ja turvallisuuden toimintaympäristö

Pitkäaikainen geoympäristön ja avaruuden seuranta on perusta muuttuvan avaruus- ja turvallisuusympäristön ymmärtämiselle

Geopoliittisen toimintaympäristön nopea muutos (Ukraina ja NATO jäsenyys) heijastuu arktiseen avaruusyhteistyöhön